

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen
Kulturbyrån, U3

Beslutande
Minister
Annika Hambrudd

Föredragande
Kulturchef
Jan-Ole Lönnblad

Justerat
Omedelbart

Nr 16

Högsta förvaltningsdomstolens begäran om utlåtande
över besvär angående hemligstämplade kvitton för
filminspelning
ÅLR 2022/1267
65 U3

Beslöts att avge utlåtande enligt **bilaga U3E2210**.

Hänvisning
HFD:S begäran om yttrande 24.3.2022
Dnr 793/03.04.04.01/2022

Högsta förvaltningsdomstolen
PB 180
00131 HELSINGFORS

Kontaktperson
Jan-Ole Lönnblad

Korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Ärende

Yttrande till högsta förvaltningsdomstolen i ärende dnr 793/03.04.04.01/2022

Högsta förvaltningsdomstolen begär Ålands landskapsregerings (nedan landskapsregeringen) yttrande om Marcus Måtars (nedan ändringssökanden) besvär gällande landskapsregeringens beslut om att inte lämna ut handlingar.

Ändringssökanden yrkar att högsta förvaltningsdomstolen upphäver landskapsregeringens beslut "begäran om skriftligt beslut" av 18.2.2022 fattat på enskild föredragning nr 5, ärende 5, med brevnnummer 33 U3 och diarienummer ÅLR 2020/1267 (bilaga 1). Därtill yrkar ändringssökanden att högsta förvaltningsdomstolen återförvisar ärendet till landskapsregeringen för ny handläggning vid vilken handlingarna utlämnas. Vidare yrkas det att landskapsregeringen ska åläggas att erlagga rättegångsavgiften. Som grund för yrkandena anförs att beslutet inte är förenligt med lag.

Landskapsregeringen bestrider ändringssökandens yrkanden och grunder i dess helhet och yrkar på att högsta förvaltningsdomstolen förkastar ändringssökandens besvär i sin helhet.

Grunder för yttrande

Bakgrund och föremålet för besväret

Landskapsregeringen beviljade 9.4.2020 produktionsbolaget B-Reel Films (BRF) produktionsstöd om 70 000 euro för produktionen "Agatha Christies Hjerson" (bilaga 2, enskild föredragning nummer 19, ärendenummer 29, ÅLR 2020/2556). Som villkor för utbetalning av stödet ställdes att BRF spenderar minst 250 000 euro på Åland samt senast 6 månader efter avslutad inspelning inlämnar en slutredovisning till landskapsregeringen som innehåller en redovisning över samtliga kostnader och intäkter för produktionen på Åland samt en redogörelse över inspelningens omfattning på Åland. Vidare ålades BRF att redovisa utgifterna i form av kvitton så att momsen på varje kvitto framgår. BRF har 4.11.2021 inlämnat ovan avsedd slutredovisning till landskapsregeringen.

Slutredovisningen omfattar redovisning över 257 kontantinköp (*utlägg*) och 84 leverantörsfakturor och löner (*fakturor*).

Ändringssökanden har fått ta del av det totala belopp som BRF har betalat ut till sammanlagt 84 åländska leverantörer samt redovisningen över samtliga utlägg. Ändringssökanden har 14 och 15.2.2022 begärt att fakturorna lämnas ut alternativt att landskapsregeringen fattar ett överklagbart beslut om att inte lämna ut handlingarna. Ansvarig tjänsteman har 15.2.2022 i sitt svar till ändringssökanden (bilaga 4) angett att uppgifter om de belopp som bolaget har betalat ut till varje enskild leverantör (fakturor) lämnas inte ut med hänvisning till 21 § 1 mom. 9 punkten i offentlighetslag för Åland (ÅFS 2021:79, nedan offentlighetslagen) eftersom utbetalningarna baserar sig på offerter och förhandlingar mellan de privata aktörerna vilket i sin tur har resulterat i överenskommelser som aktörerna betraktar som sina företagshemligheter. Landskapsregeringen har i det överklagade beslutet upprepat dessa ståndpunkter som motivering till beslutet.

16.5.2022 har det till ändringssökanden lämnats 44 fakturor av utläggskaraktär och 30.5.2022 1 faktura av utläggskaraktär. Föremålet för besväret utgörs således av 39 fakturor som bedömts vara sekretessbelagda med stöd av ovan nämnda bestämmelse i offentlighetslagen (bilaga 3).

Privat företagshemlighet

Ändringssökanden framhåller i sitt besvär att i landskapsregeringens beslut saknas konkreta sakomständigheter som skulle medföra att 21 § 1 mom. 9 punkten i offentlighetslagen blir tillämplig. Enligt ändringssökanden innehåller den åländska offentlighetslagen ingen definition på begreppet affärshemlighet eller privat företagshemlighet. Med stöd i rikets offentlighetslag och EU-direktivets definition på företagshemlighet, anser ändringssökanden att begärda fakturor och kvitton inte omfattas av nämnda bestämmelsens tillämpningsområde. Vidare framför ändringssökanden att det förblir oklart varför det i landskapsregeringens beslut hänvisas till offerter och förhandlingar och att beslutet saknar ett resonemang kring uppfyllande av skaderekvisitet.

Enligt 21 § 1 mom. 9 punkten i offentlighetslagen är sådana myndighetshandlingar sekretessbelagda som innehåller uppgifter om en privat företagshemlighet samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa. Gällande skaderekvisitet anförs det i detaljmotiveringen (LF 8/2020-2021) att handlingar

som innehåller uppgifter om privat företagshemlighet är föremål för absolut sekretess medan handlingar som innehåller uppgifter eller utredningar som myndighet i tjänsteutövning skaffat eller erhållit om enskild affärs- eller industrirörelse, om drivande av näring eller yrke eller om enskilds ekonomiska ställning (uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet), ska sekretessbeläggas ifall handlingens tillhandahållande kan lända berörda företag eller person till men. I fråga varande handlingar har sekretessbelagts på grund av att dessa utgör privata företagshemligheter vilka är föremål för absolut sekretess.

Vad gäller definition av begreppet företagshemlighet hänvisas det i detaljmotiveringen till 2 § i lagen om företagshemligheter (FFS 595/2018, nedan rikslagen). Enligt rikslagen avses med företagshemlighet information

- a) som varken såsom helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman, är allmänt känd hos eller lättillgänglig för personer i de kretsar som normalt sett handskas med information av det aktuella slaget,
- b) som har ekonomiskt värde i näringsverksamhet på grund av att den är hemlig och
- c) vars legitima innehavare har vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig.

Enligt offentlighetslagen ska myndigheten utreda och beakta företagarens egen sekretessvilja och åtgärder när det gäller uppgifter som klassas som företagshemligheter. BRF har både muntligen och skriftligen (bilaga 5) inkommit med utredning som beaktats i ärendets handläggning.

De sekretessbelagda handlingarna omfattar fakturor som baserar sig på affärsöverenskommelser som BRF gjort med tredje part gällande resor, logi och catering. Därtill omfattar handlingarna information om ersättning som betalats för personer som anställts i filmteamet och ersättning för inspelningsplatser- och lokaler. Enligt landskapsregeringens uppfattning, och enligt den praxis som råder både i riket och i Sverige, utgör denna typ av handlingar affärshemligheter i den mening som avses i rikslagen. Informationen är inte allmänt känt eller lättillgänglig för personer som normalt handskas med information av det aktuella slaget, den har ekonomiskt värde på grund av att den är hemlig och innehavaren av information har uttryckt sin vilja att hålla den hemlig.

Sammanfattning

Enligt 1 § i offentlighetslagen är myndighetshandlingar offentliga, om inte offentligheten särskilt har begränsats. Vidare ska landskapsregeringen aktivt verka för att vars och ens rätt att ta del av offentliga myndighetshandlingar förverkligas. Enligt 2 § i nämnda lag är offentlighetslagens syfte att ge enskilda människor och sammanslutningar möjlighet att övervaka den offentliga maktutövningen och användningen av offentliga medel, att fritt bilda sig en uppfattning samt påverka sådant beslutsfattande som avser offentlig maktutövning och att bevaka sina rättigheter och intressen.

I ärendet har ändringssökanden fått information om det totala belopp som BRF spenderat på Åland i enlighet med beslutet om produktionsstöd, en lista över samtliga åländska leverantörer och personer som BRF anlitat för olika uppdrag på Åland samt information över samtliga utlägg. Enligt landskapsregeringens bedömning har offentlighetsprincipen följts och syftet med offentlighetslagen uppfyllts.

Rättegångskostnader

Landskapsregeringen bestrider skyldigheten att ersätta rättegångsavgiften. Förevarande process är inte förorsakad av felaktighet i landskapsregeringens förfarande.

Minister

Annika Hambrudd

Kulturchef

Jan-Ole Lönnblad

BILAGOR

1. *Begäran om skriftligt beslut* av 18.2.2022 fattat på enskild föredragning nr 5, ärende 5, med brevnnummer 33 U3 och diarienummer ÅLR 2020/1267
2. *Produktionsstöd för film* av 9.4.2020 fattat på enskild föredragning nummer 19, ärendenummer 29, ÅLR 2020/2556
3. *Sammanställning över de sekretessbelagda handlingarna*
4. *Landskapsregeringens svar till ändringssökanden*
5. *BRF skriftlig utsaga gällande handlingssekretess*

Hänvisning

Din begäran 15.2. 2022

Lagtingsledamot Marcus Måtar

Ålands lagting

Kontaktperson

Jan-Ole Lönnblad

Ärende

Begäran om skriftligt beslut

Landskapsregeringen behandlade den 18 februari 2022 Din begäran om ett skriftligt beslut rörande orsaken till att landskapsregeringen inte lämnar ut handlingar gällande filmbolaget B-Reels utbetalning till åländska leverantörer i samband med inspelningen av TV-serien "Hjerson" (ÅLR 2020/5560).

Konstaterades att de aktuella handlingarna gäller redovisning av utbetalningar, sammanlagt 84 fakturor till åländska leverantörer som produktionsbolaget B-Reel Films gjort till åländska företag. Landskapsregeringens stöd till filmproduktionen baseras på dessa redovisningar. De innehåller offerter och förhandlingar mellan de privata aktörerna vilket i sin tur har resulterat i överenskommelser som är att betrakta som affärshemligheter.

Med hänvisning till § 21 1 mom. p 9 Offentlighetslag (2021:79) för Åland har landskapsregeringen beslutat sekretessbelägga de aktuella handlingarna.

Minister

Annika Hambrudd

Kulturchef

Jan-Ole Lönnblad

BILAGOR

Besvärsanvisning

FÖR KÄNNEDOM Avd.chef Niklas Stenbäck, byråchef Viveka Löndahl, filmkommissionär Titte Törnroth

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister Annika Hambrudd	Landskapsantikvarie Viveka Löndahl	Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut

Nr 29

Produktionsstöd för film.

ÅLR 2020/2556

Produktionsbolaget B-Reel Films i Stockholm har ansökt om ett produktionsstöd på 250 000 euro för produktionen ”Agatha Christies Hjerson”. ”Agatha Christies Hjerson” har beställts av Sveriges TV 4 i form av en tv-serie på åtta avsnitt samt fyra filmer som distribueras genom C-More.

Ålands landskapsregering konstaterar att:

- Huvudkaraktären Sven Hjerson har figurerar i utkanten av Agatha Christies böcker och får nu nytt liv genom denna tv-seriesatsning. Hjerson är född och uppvuxen på Åland

- tv-serien spelas in på Åland och i Stockholm, och minst 25 procent av serien kommer att spelas in på Åland, motsvarande minst 20 inspelningsdagar. Därtill kommer ca två månaders förberedelser på plats. Tv-serien består av 4*44 minuters avsnitt och filmer för nedladdning 4 x88. Produktionens kostnader på Åland beräknas till ca 3 miljoner svenska kronor

- stödet kommer det åländska näringslivet tillgodo genom, resor, boende, personal samt övriga kringkostnader. Dessutom finns det möjlighet för åländska kulturutövare att bli delaktiga i produktionen

- tv-serien har goda möjligheter att ge upphov till inresande genom att tittarna vill se de faktiska miljöer som inspelningen gjorts i (footprint turism)

- projektet erhåller också 180 000 € ur medel för evenemangsstöd (ÅLR 2020/2482)

- totalkostnaden för produktionen beräknas uppgå ca 7,2 miljoner euro.

Ålands landskapsregering beslöt bevilja produktionsstöd för film 70 000 € till produktionsbolaget B-Reel Films i Stockholm för produktionen ”Agatha Christies Hjerson” (belastar budgetmoment 51600).

Kulturbyrån avser att ingå ett avtal med B-Reel Films och det beviljade filmstödet betalas ut när avtalet är godkänt och undertecknat av båda parterna.

I avtalet stadgas, utöver de generella regler som redan finns för beviljande av filmstöd, bland annat krav på att Åland ges stor synlighet i den färdiga produktionen samt villkor för vad som ska gälla i det fall att det svenska eller det åländska samhället vid inspelningsstart fortfarande belastas med restriktioner på grund av coronaviruset Covid-19.

Rättsgrunder:

Självstyrelselag (1991:71) för Åland

Näringsstödslag (2008:110) för landskapet Åland

Landskapslag (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapet medel samt om landskapsgaranti

Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse samt hänvisning till artikel 54 i förordningen.

Anslag i landskapet Ålands andra tilläggsbudget för 2020.

Laura Korpi

Från: Titte Törnroth
Skickat: tisdag 15 februari 2022 10:55
Till: Marcus Måtar
Kopia: Jan-Ole Lönnblad; Laura Korpi
Ämne: Filmstödet till Hjerson

Svar till Marcus Måtar med anledning av begäran om att få ta del av utbetalningarna som produktionsbolaget B-Reel Films gjort till åländska företag.

Undertecknad tjänsteman har redogjort för det totala belopp som produktionsbolaget B-Reel Films/Stockholm har betalat ut till sammanlagt 84 åländska leverantörer.

Däremot kan, med hänvisning till offentlighetslagens 21 § 1 mom. 9 punkt, undertecknad inte offentliggöra de belopp som bolaget har betalat ut till varje enskild leverantör.

Orsaken är att utbetalningarna baserar sig på offerter och förhandlingar mellan de privata aktörerna vilket i sin tur har resulterat i överenskommelser som aktörerna betraktar som sina företagshemligheter.

Beslutet om att hemlighålla materialet har fattats av undertecknad på tjänstemannanivå. Om ett överklagbart beslut önskas bör en skriftlig anhållan om detta lämnas till landskapsregeringen.

Titte Törnroth

TITTE TÖRNROTH

Filmkommissionär/Film Commissioner
Utbildnings- och kulturavdelningen/Department for Education and Culture

Ålands landskapsregering/

Government of Åland

PB 1060

AX-22111 MARIEHAMN

+358 18 25 234/+358 457 350 0565

BR·F

2022-05-24

Till alla berörda parter,

B-Reel Films AB har under åren 2020 och 2021 varit på Åland för produktionen av TV-serien "Agatha Christies Hjerson" för TV 4 och CMORE. Flera viktiga scener i TV-serien har spelats in runt omkring på Åland.

Inspelningen på Åland möjliggjordes med hjälp av stöd från Ålands landskapsregering.

B-Reel Films har, enligt reglerna för stödet, redovisat för de summor som spenderats på Åland. Redovisningen har skett med kvitton.

Bland utgifterna finns poster som baserar sig på offerter och överenskommelser mellan företag. Dessa utgifter är B-Reel Films privata handlingar och ska därför inte delges allmänheten eftersom det skulle försvåra möjligheterna för framtida inspelningar på Åland.

Med vänlig hälsning,

Pelle Nilsson
B-Reel Films, Founder/CEO

B-Reel Films

Tjärhovsgatan 4, 116 21 Stockholm, Sweden. Phone: +46 (0)8-505 24 850 info@b-reel.com, www.brf.co